

Ed.

503. Frumvarp

til laga um fjárráð giptra kvenna og fleira. (Eptir 3. umr. í Nd.).

1. gr. Rjett er að giptar konur sjeu hálfráðar og fullráðar fjár síns á sama aldri og karlmenn.

2. gr. Með hjúskaparmála má skipa fjármálum milli hjóna: skal hjúskaparmáli vera skriflegur og gjörður í tveggja votta vidurvist; og ná að öðru leyti hin almennu ákvæði laganna um gildi samninga til slíkra hjúskaparmála.

3. gr. Nú gjöra hjónaefni hjúskaparmála; skal hann áður brullaup fer fram þinglesinn eða fyrir fram skráður í veðmálabók þess lögsagnarumdæmis, þar sem brullaup fer fram.

Flytji hjónin búferlum í annað lögsagnarumdæmi skulu þau á fyrsta manntalsþingi í þeirri þinghá, er þau setjast að í, lýsa hjúskaparmála sínum. Nú hljóðar hjúskaparmáli um fasteignir og skal hann, áður brullaup fer fram, fyrirfram skráður í veðmálabók þess lögsagnarumdæmis, er fasteignirnar liggja í.

4. gr. Gjöri hjón hjúskaparmála, skal hann þinglesinn á varnarþingi rjettu, og fer að öðru leyti um þinglestur hans svo sem fyrir er mælt í 2. og 3. málsgrein 3. greinar.

5. gr. Hjúskaparmáli er þá fyrst gildur gagnvart skuldheimtumönnum, er hann hefur verið þinglesinn eða fyrirfram skráður til þinglesturs.

6. gr. Nú er sjereign ákveðin í hjúskaparmála þeim, er hjón gjöra, og skal þá skýrt ákveðið, hverjar eignir skuli sjereign vera, sem og um það, hvor ábyrgð skuli hera skulda; enda skerðir slíkur hjúskaparmáli þótt þinglesinn sje í engu rjett þeirra, er

áttu til skulda að telja, þá er hjúskaparmáli var gjör, nema að sannað verði að þeim, er skuld skyldi ábyrgjast, hafi verið útlagt nægilegt fje til skuldalúkningar.

Ákvæði þetta nær þó eigi til þeirra ákvæða í hjúskaparmála, er mæla svo fyrir að það skuli sjereign vera, er öðruhvoru hjóna hlotnast við arf eða gjöf, því að þau ákvæði öðlast fullt gildi frá þinglestursdegi.

7. gr. Bóndi hefur umráð yfir fjelagsbúinu nema öðru vísi sje umsamið í hjúskaparmála. Eigi má hann þó selja, veðbinda nje leigja þær fasteignir, sem konan flutti í búið, nema samþykki heunar komi til.

Nú hefur bóndi gjört slíkan samning að konunni fornsþurðri, og er henni þá rjett að ripta gjörningnum, en málsókn skal þá hafin innan árs og dags frá þinglestursdegi eða frá því að hún fjekk vitneskju um gjörninginn.

8. gr. Með samningum sínum skuldbindur konan að eins sjálfa sig og sjereign sína, nema hún samkvæmt hjúskaparmála hafi umráð fjelagsbúsins.

9. gr. Nú á annaðhvort hjóna óskilgetið barn, og skal þá barnsfúlga borguð af fjelagsbúinu; en heimilt er hvoru hjóna eða erfingjum þess að krefjast endurgjalds á fúlgunni af fjelagsbúinu, þegar fjárskipti fram fara.

10. gr. Nú rekur konan sjálfstæða atvinnu og hefur hún þá ein rjett til að ráða yfir hvernig afrakstri atvinnu þeirrar skuli varið í þarfir fjelagsbúsins, enda sje ekki ákveðið í hjúskaparmála, að hann skuli sjereign vera. Meðan konan er á lífi má ekki taka atvinnuarð þenna til lúkningar þeim skuldum, sem bóndinn hefur stofnað án þess að samþykki konunnar hafi komið til.

11. gr. Rjett er hvoru hjóna um sig að heimta að sýslumaður eða bæjarfógeti gjöri fjárskipti með þeim, og skal gjörningur sá þinglesinn á varnarþingi rjettu.

Nú átti maður til skuldar að telja í búi því, er skipt var, og er honum þá rjett að ganga að hvoru hjóna er vill, nema sannað verði að því hjóna, er skuld skyldi ábyrgjast, hafi verið útlagt nægilegt fje til lúkningar skuldinni.

12. gr. Til þess að gjafir milli hjóna sjeu gildar gagnvart skuldheimtumönnum, skal um þær gjörður brjeflegur og vottfastur samningur. Þó er gjöf ógild nema sannað verði að það hjóna, er gjöf gaf, hafi átt að minnsta kosti andvirði gjafarinnar umfram skuldir, þegar gjöf var gefin. Þessi ákvæði ná þó ekki til smágjafa þeirra, sem hjón gefa hvort öðru, og sem ætluð er því hjóna, er gjöf páði, til eigin afnota.

13. gr. Sje gipt kona svipt fjárráðum eða fyrir aldurs sakir eigi fullráð fjár síns, gilda hin almennu ákvæði laganna um skipun fjárhalds- eða tilsjónarmanns.

14. gr. Eldri ákvarðanir, sem koma í bága við lög þessi, eru hjermeð úr lögum numin.